

byrjaði hann á dagbók sinni og að efna til þess er síðar varð hans aðalverk. Hann safnaði af öllum kröftum, öllum þeim gögnum og upplýsingum er hann gat höndum yfirkomid, með samtali við menn, úr ritum og bókum, er laut að úrættun og umbótum húsdýra og jurtategunda. „Er eg lít yfir starf mitt frá þeim tíma furðar mig á iðni minni þá,“ segir hann. „En brátt komst eg að þeirri niðurstöðu, að þau einu skilyrði fyrir umbótum væru þau, að velja hæfari einstaklingana, hvort heldur var um jurt eða dýr að ræða, til framleiðslu, en úrelða hira. Hversu það gæti látið sig gjöra, frá tilverunnar hendi, var mér ekki fullljóst þá.“

En árið eftir las hann bók eftir hagfræðinginn enska, Malthus, „Um mannfjölgun“, og segir hann að þá hafi hann komist að hvaða aðferð það er, sem tilveran notar til þess að úrelða það óhæfara en viðhalda því fullkomnara. Það er, „Baráttan fyrir tilverunni.“ Sú barátta er ströng og ströð, og í henni sigrar jafnan hið þróttmeira, þeir einstaklingar, er bera yfirburði yfir þá, er þeir eiga í sökum við. Og þegar því er fylgt um ómuna tíð, kynslóð eftir kynslóð, myndast á þann hátt nýjar tegundir, en aðrar aftur líða undir lok, er undir verða í sókninni. Yfirburðirnir til lífs útveganna ganga í ættir og breytir smámsaman lögum og lífnaðarháttum tegundanra. Á sama hátt deilast svo þessar tegundir í smátægundir, og þær aftur síðar í flokka. Frá einni frumtegund getur því þetta margbreytilega dýralíf jarðarinnar sprottið. Jurta og dýrarikið eiga einn og sama uppruna.

Öll skifting og aðgreining dýra og jurta er „breytiþróun.“ Þannig, að af sama stofni, um ómæligan aldur, hefir hin lifandi veröld sundurgreinst í allar þær margvíslegu tegundir er nú finnast, því með einstaklingsbaráttunni, fyrir tilverunni, hefir það þróttmeira og lífhæfara sigrað, og hafa þeir eiginlegleikar, einn til þessa, annar til hins, gengið í ættir og tegundirnar myndast, er svo aftur, hlýðandi sömu lögum, hafa haldið áfram að breytast í smærri kynkvíslir og flokka.

Þetta er í fáum orðum yfirlit yfir Framþróunarkenninguna, er hann útfærir í bókinni „Uppruni Tegundanna,“ er má telja